

Завдання

**для самостійної роботи з дисципліни «Культурологія»
студентам IV курсу зі спеціалізації : «оркестрові духові та ударні інструменти»**

НМАУ ім. П. І. Чайковського

29. 04. 2020 р.

Тема : Генеалогія як метод дослідження культури (М. Фуко).

План

1. Культура в просторі дискурсивної практики.
2. Історія ідей та історія наук М. Фуко.
3. Принципи періодизації європейської культури.
4. Дисциплінарні інститути культури та принцип «підключення про себе».

Література:

1. Фуко М. Надзирать и наказывать. Рождение тюрьмы // Культурология. Уч. Пос. Ростов-на-Дону: Феникс, 1995. С. 477-498.
2. Фуко М. Психиатрическая власть: Курс лекций, прочитанных в Коллеж де Франс в 1973 – 1974 уч. году. Спб.: Наука, 2007. 450с.
3. Фуко М. Рождение клиники Спб.: Алетейя, 1998. 220 с.
4. Фуко М. Слова и вещи. Археология гуманитарных наук. Спб.: А-сэд, 1994. 405 с.

Питання для самоперевірки:

- 1) *Як розкриває генеалогію влади М. Фуко («Історія безумства», «Наглядати та карати, «Народження в'язниці»).*
- 2) *Практика «сповіді» в середньовічній культурі як засіб контролю та самоконтролю людини (за працею М. Фуко «Історія сексуальності»).*
- 3) *Охарактеризуйте основні ідеї праці М. Фуко «Психіатрична влада».*

06. 05. 2020 р.

Тема : Топологічна рефлексія як метод дослідження культури (В. Савчук)

План

1. Рефлексія як предмет осягнення культурології.
2. Історична типологія рефлексії: від емпіричної (Дж. Локк), логічної (Г. В. Ляйбніц), трансцендентальної (І. Кант), абсолютної (Г.-В.-Ф. Гегель), відмови від рефлексії як способу доведення істини в постструктуралістській парадигмі до топологічної.

3. Топологічна рефлексія як методологічний базис культурологічних досліджень.

4. Рефлексія та генеалогія : проблема подібності та відмінності.

Література:

5. Луман Н. Общество как социальная система / Пер. с нем. А. Антоновского. Москва : Логос, 2004. С. 46.

6. Савчук В. Топологическая рефлексия. Москва : Канон + РООИ «Реабилитация», 2012. 421 с.

7. Goclenius R. Reflexio. Reflecti. Reflexus. // Lexicon philosophicum, quo tanquam clave philosophiae fores aperiuntur informatum opera et studio Rodolphi Goclenii Senioris. Francofurti, 1613. P. 970–973. [Гоклениус Р. Рефлексия // Философский словарь].

Питання для самоперевірки:

- 1) Розкрийте значення поняття «рефлексії».
- 2) Що таке «топология»?
- 3) Які історичні типології рефлексії Вам відомі? Назвіть їх.
- 4) Тіло та місце як умови топологічної рефлексії.

Тема : Діалогічна модель культури (М.Бахтін, В.Біблер).

План

1. Проблема культури як діалогу культур.
2. Діалогічна методологія дослідження культури.
3. Ключові категорії діалогізму М. Бубера.
4. Діалогічна модель культури М. Бахтіна.
5. Діалогічна модель культури В. Біблер.

Література:

1. Бахтин М. М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса. Москва : Художественная литература, 1990. 545 с.

2. Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского. М. Москва : Сов. Писатель, 1963. 364 с.

3. Библер В.С. От наукоучения – к логике культуры: Два филос. введения в двадцать первый век. Москва : Политиздат, 1990. 413 с. 6.

4. Библер В.С. Самостоянье человека. Кемерово: Алеф, 1993. 96 с.

5. Библер В.С. На гранях логики культуры. Книга избранных очерков. Москва : Русское феноменологическое общество, 1997. 440 с.

6. Библер В. С. Культура. Диалог культур: опыт определения // Вопросы философии. 1989. № 6. С. 29-43. 2.

7. Библер В. С. Нравственность. Культура. Современность: (Философские размышления о жизненных проблемах) / Москва : Знание, 1990. – 64 с. 3.

8. Библер В. С. Философ и поэт // Центр “Диалог культур XXI” URL : <http://www.culturedialogue.org/drupal/ru/node/470>.

9. Бубер М. Я и Ты // Два образа веры / пер. В. Рынкевич, 1995.

Питання для самоперевірки:

4) *Які ідеї складають діалогічну методологію дослідження культури?*

5) *В чому полягає сенс буття культури (М. Бубер)?*

6) *Як Ви розумієте «внутрішню діалогічність культури» за М. Бахтіним?*

7) *Як визначав поняття «сміхова культура» М. Бахтін?*

8) *Ідея культури як феномену самодетермінації (В. Біблер).*

15. 04. 2020 р.

Тема : Тема 8. Українська культурологічна думка

5. Засади символічного тлумачення культури Григорія Сковороди.

6. Ідея самоцінності національної культури (діячі "Руської трійці", "Кирило-Мефодіївського товариства", Михайло Драгоманов, Іван Франко, Михайло Грушевський, Леся Українка, Михайло Коцюбинський).

7. «Історія української культури» І. Крип'якевича.

8. Культурологічні погляди Д. Чижевського. Сучасна українська культурологічна думка.

Література:

8. Попович М. Нариси історії культури України. К. 1998. 728 с.

9. Сковорода Г. Буквар миру. Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. 320 с.

10. Чижевський Д.І До характерології слов'ян. Українці. / Філософські твори: у 4-х тт. Т.2. Київ : Смолоскип, 2005.

11. Яковенко Наталія. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. Київ: Генеза, 1997. 380 с.

Питання для самоперевірки:

1) *Методологічні засади дослідження культури (за Д. Чижевським).*

2) *Проблема визначення українського національного типу.*

3) Сучасна українська культурологічна думка (представники, ідеї)

22. 04. 2020 р.

Тема: **Основні ідеї постмодерністського дискурсу в культурології**

План

1. Передумови виникнення постмодерної ситуації в культурі ХХ сторіччя.
2. Постструктуралізм: основні концепції, понятійний апарат.
3. Людина і світ як текст: програма реконструкцій та «граматологія»

Ж. Дерріди.

Література: 13, 28, 29, 30, 31, 41, 42, 43, 44.

Література:

1. Бодріяр Ж. *Симулякри і симуляція*. Київ : Основи, 2004. 231 с.
2. Дерріда Ж. *Дерріда Ж. Письмо та відмінність*. Київ : Основи, 2004. 602 с.
3. Дерріда Ж. *Дарувати час*. Львів: Літопис, 2008. 208 с.
4. Лиотар Ж.-Ф. *Состояние постмодерна*. М., 1998.
5. *Антология исследований культуры Т.1. Интерпретации культуры – СПб.: Университетская книга, 1997 – 726 с.*
6. *Антология культурологической мысли. Авт., сост. Мамонтов. – М., 1996.*
7. Фуко М. *Слова и вещи. Археология гуманитарных наук*. Санкт-Петербург : А-сэд, 1994. 405 с.

Питання для самоперевірки:

- 1) *«Криза метанаративів» в сучасній культурі (за Ж.-Ф.Лиотаром).*
- 2) *Поняття «симулякр» та сучасна культура (Ж. Бодрійяр).*
- 3) *Гіперреальність та засоби масової інформації в сучасному культурному просторі.*

Письмове творче завдання.

Студент обирає одне з «Питань для самоперевірки» (за власним баченням) за темами, які розглядалися впродовж всього дистанційного періоду навчання.

Висвітлення обраної теми може носити реферативний характер (тема, план, література) і складати не більше 8-10 аркушів.

Обов'язковою вимогою є наявність письмової роботи.

Термін виконання: включно до 23 квітня (не пізніше).

Файл повинен утримувати наступну інформацію: ПІБ студента, курс, факультет, група.

Письмове завдання надсилати на мою електронну адресу :
larisababushka@gmail.com